

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

17 octombrie 2013*

„Trimitere preliminară — Protecția stratului de ozon — Sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în Comunitate — Metodă de alocare a cotelor — Alocare a cotelor cu titlu gratuit”

În cauzele conexe C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 și C-640/11,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Supremo (Spania), prin deciziile din 19, din 20, din 24 și din 28 octombrie 2011, precum și din 18 noiembrie 2011, primite de Curte la 14, la 21 și la 25 noiembrie 2011, respectiv la 2 și la 14 decembrie 2011, în procedurile

Iberdrola SA,

Gas Natural SDG SA,

cu participarea:

Administración del Estado și alții (C-566/11),

Gas Natural SDG SA,

cu participarea:

Endesa SA și alții (C-567/11),

Tarragona Power SL,

cu participarea:

Gas Natural SDG SA și alții (C-580/11),

Gas Natural SDG SA,

Bizcaia Energía SL,

cu participarea:

Administración del Estado și alții (C-591/11),

Bahía de Bizcaia Electricidad SL,

* Limba de procedură: spaniola.

cu participarea:

Gas Natural SDG SA și alții (C-620/11),

și

E.ON Generación SL și alții (C-640/11),

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a cincea, și domnii A. Rosas, D. Šváby (raportor) și C. Vajda, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 7 februarie 2013,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Iberdrola SA și pentru Tarragona Power SL, de J. Folguera Crespo, de L. Moscoso del Prado González și de E. Peinado Iríbar, abogados;
- pentru Gas Natural SDG SA, de Á. Martín-Rico Sanz, procuradora, asistată de A. Morales Plaza și de R. Espín Martí, abogados;
- pentru Endesa SA, de F. De Borja Acha Besga și de J. J. Lavilla Rubira, abogados, precum și de M. Merola, avvocato;
- pentru Bizcaia Energía SL, de J. Briones Méndez, procurador, asistat de J. García Sanz, abogado;
- pentru Bahía de Bizcaia Electricidad SL, de F. González Ruiz, procuradora, asistată de J. Abril Martínez, abogado;
- pentru E.ON Generación SL, de M. J. Gutiérrez Aceves, procuradora, asistată de J. C. Hernanz Junquero, abogado;
- pentru guvernul spaniol, de S. Centeno Huerta, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de L. Banciella, de E. White și de K. Mifsud-Bonnici, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 martie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 10 din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78).
- 2 Aceste cereri au fost prezentate în cadrul unor litigii între întreprinderile producătoare de energie electrică, pe de o parte, și Administración del Estado, pe de altă parte, cu privire la reducerea remunerației pentru activitatea de producție a energiei electrice.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit considerentului (5) al Directivei 2003/87, aceasta contribuie la realizarea angajamentelor de a reduce emisiile antropice de gaze cu efect de seră asumate de Comunitatea Europeană și de statele membre ale acesteia, în conformitate cu Decizia 2002/358/CE a Consiliului din 25 aprilie 2002 privind aprobarea, în numele Comunității Europene, a Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și îndeplinirea în comun a angajamentelor care decurg din acesta (JO L 130, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 27, p. 220) în condiții eficiente, prin intermediul unei piețe europene eficiente a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră (denumite în continuare „cotele de emisie”), în condițiile unei diminuări cât mai reduse a dezvoltării economice și a ocupării forței de muncă.
- 4 Considerentul (7) al Directivei 2003/87 are următorul cuprins:
„Dispozițiile comunitare privind alocarea cotelor de către statele membre sunt necesare pentru a contribui la menținerea integrității pieței interne și la evitarea denaturării concurenței.”
- 5 Articolul 1 din directivă definește obiectul acesteia după cum urmează:
„Prezenta directivă instituie un sistem de comercializare a [cotelor de emisie] cu efect de seră [...] pentru a promova reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic.”
- 6 Articolul 10 din directiva menționată, intitulat „Metoda de alocare”, prevede:
„Pentru perioada de trei ani care începe la 1 ianuarie 2005, statele membre alocă cel puțin 95 % din cote gratuit. Pentru perioada de cinci ani care începe la 1 ianuarie 2008, statele membre alocă cel puțin 90 % din cote gratuit.”
- 7 Potrivit articolului 12 alineatul (1) din aceeași directivă, cotele alocate sunt transferabile și pot fi schimbate între persoane în cadrul Comunității, precum și, în anumite condiții, între persoane din cadrul Comunității și persoane din țări terțe.
- 8 Articolul 12 alineatul (3) din Directiva 2003/87 prevede:
„Statele membre se asigură că, până la data de 30 aprilie a fiecărui an, operatorul fiecărei instalații restituie un număr de cote egal cu totalul emisiilor instalației în cauză pe parcursul anului calendaristic anterior, conform verificării efectuate în conformitate cu articolul 15, și că acestea sunt ulterior anulate.”

- 9 În Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 29 noiembrie 2006 privind evaluarea planurilor naționale de alocare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cea de a doua perioadă din sistemul comunitar de comercializare a cotelor de emisie care însoțește Deciziile Comisiei din 29 noiembrie 2006 privind planurile naționale de alocare ale Germaniei, Greciei, Irlandei, Letoniei, Lituaniei, Luxemburgului, Maltei, Slovaciei, Suediei și Regatului Unit în conformitate cu Directiva 2003/87 [COM(2006) 725 final], se arată următoarele:

„După cum a subliniat Grupul la nivel înalt pentru Competitivitate, Energie și Mediu, din cauza lipsei maturității piețelor de energie, presiunea concurențială nu a fost suficient de puternică pentru a limita impactul valorii cotelor asupra prețurilor energiei electrice, iar acest lucru a generat profituri excepționale pentru producătorii de energie electrică. Grupul a recomandat, în plus, ca statele membre să aibă în vedere o alocare diferită în funcție de sectoare în a doua perioadă de alocare [...]”

- 10 Considerentele (15) și (19) ale Directivei 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră (JO L 140, p. 3) au următorul cuprins:

„(15) Efortul suplimentar care revine economiei Comunității impune, printre altele, ca sistemul comunitar revizuit să funcționeze cu o eficiență economică maximă, pe baza unor condiții pe deplin armonizate de alocare în cadrul Comunității. Prin urmare, principiul de bază al alocării ar trebui să fie licitarea, deoarece este cea mai simplă soluție și este considerată în general ca fiind cea mai eficientă din punct de vedere economic. De asemenea, licitarea ar trebui să elimine profiturile excepționale și să plaseze instalațiile nou intrate și economiile cu o creștere superioară mediei în condiții de concurență comparabile cu cele de care beneficiază instalațiile existente.

[...]

(19) În consecință, ar trebui ca, începând cu 2013, licitarea integrală a cotelor să devină obligatorie pentru sectorul energiei, ținând seama de posibilitatea acestui sector de a transfera costurile mărite aferente CO₂ [...]”

Dreptul spaniol

- 11 Directiva 2003/87 a fost transpusă prin Legea 1/2005 privind sistemul de comercializare a drepturilor de emisie de gaze cu efect de seră (Ley 1/2005 por la que se establece un régimen para el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero) din 9 martie 2005 (BOE nr. 59 din 10 martie 2005, p. 8405, denumită în continuare „Legea 1/2005”). Această lege prevede obligația oricărui operator al unei unități de producție cu o putere termică de peste 20 MW de a restitui, anterior datei de 30 aprilie a fiecărui an calendaristic, un număr de cote de emisie care corespunde tuturor emisiilor de gaze cu efect de seră verificate ale instalației în decursul anului precedent. În vederea restituirii, operatorii pot să utilizeze atât cotele care le-au fost alocate pentru fiecare instalație prin planul național de alocare, cât și pe cele cumpărate de pe piața cotelor de emisie. Articolul 16 din Legea 1/2005 prevede că atribuirea cotelor prin planul național de alocare „este gratuită” pentru perioada 2005-2008.
- 12 Începând cu adoptarea Legii 54/1997 privind sectorul energiei electrice (Ley 54/1997 del sector eléctrico) din 27 noiembrie 1997 (BOE nr. 285 din 28 noiembrie 1997, p. 35097), care transpune directivele europene privind piața internă a energiei electrice, activitatea de producție a energiei electrice în Spania este deschisă oricărui operator care îndeplinește condițiile tehnice și economice impuse.

- 13 O piață angro a energiei electrice este organizată în conformitate cu dispozițiile acestei legi. Aceasta este supravegheată de Compañía Operadora del Mercado de Electricidad SA, o entitate privată care are sarcina de a garanta, cu deplină imparțialitate, transparența pieței și independența actorilor săi. Piața funcționează potrivit unui sistem în care cererile de energie pentru fiecare perioadă de programare sunt corelate cu ofertele primite pentru aceeași perioadă. Energia este cedată la prețul ofertei, realizată de ultimul producător, a cărui intrare în sistem este necesară pentru a acoperi cererea de energie electrică. Este vorba despre o piață marginalistă, pe care toți producătorii a căror ofertă a fost acceptată primesc același preț, denumit „marginal”, care corespunde prețului oferit de operatorul ultimei unități de producție acceptate. Acest preț este stabilit la intersecția curbelor ofertei și cererii de energie.
- 14 În anul 2006, guvernul spaniol a stabilit, prin decret regal, tarifele energiei electrice aplicate consumatorilor astfel încât acestea să acopere, între altele, prețurile energiei electrice stabilite pe piața zilnică. Ca urmare a faptului că, printre altele, decretul regal ulterior nu au luat în considerare, în totalitate, costurile producției de energie electrică astfel cum rezultau acestea de pe piața liberă, a apărut un deficit tarifar în creștere.
- 15 La 24 februarie 2006, Consejo de Ministros (Consiliul de Miniștri) a adoptat Decretul-lege regal 3/2006 (Real Decreto-Ley 3/2006, BOE nr. 50 din 28 februarie 2006, p. 8015, și rectificativul BOE nr. 53 din 3 martie 2006, p. 8659, denumit în continuare „Decretul-lege regal 3/2006”), care a intrat în vigoare la 1 martie 2006 și care are drept obiect principal modificarea mecanismului conform căruia se efectuează în Spania corelarea ofertelor de vânzare și de cumpărare a energiei electrice prezente concomitent pe piața zilnică și intraday a producției de energie electrică de către operatori care aparțin aceluiași grup de întreprinderi.
- 16 Articolul 2 din Decretul-lege regal 3/2006, intitulat „Drepturile de emisie de gaze cu efect de seră din planul național de alocare 2006-2007”, prevede reducerea remunerației pentru activitatea de producție a energiei electrice cu un quantum echivalent cu valoarea cotelor de emisie acordate gratuit producătorilor de energie electrică în conformitate cu planul național de alocare a cotelor pentru anii 2005-2007 în perioadele corespunzătoare.
- 17 Expunerea de motive a decretului-lege regal menționat justifică această diminuare a remunerației prin împrejurarea că întreprinderile producătoare de energie electrică au ales să „integreze valoarea [cotelor de emisie] în structura prețurilor pe piața angro a energiei electrice”. Acesta oferă de asemenea următoarele explicații:
- „Pe de altă parte, luarea în considerare a valorii [cotelor de emisie] în structura prețurilor pe piața angro a energiei electrice urmărește să reflecte [această integrare] prin reducerea remunerației unităților de producție în discuție cu valori echivalente. În plus, creșterea puternică a deficitului tarifar în perioada scursă a anului 2006 încurajează deducerea valorii cotelor de emisie pentru calculul cuantumului deficitului respectiv. Riscul unor prețuri mari pe piața producției de energie electrică, cu efectele sale negative imediate și ireversibile asupra consumatorilor finali, justifică urgența adoptării măsurilor care figurează în prezenta dispoziție și caracterul extraordinar al acestora.”
- 18 La 15 noiembrie 2007, Ministro de Industria, Turismo y Comercio (ministrul industriei, turismului și comerțului) a adoptat, în aplicarea articolului 2 alineatul 3 din Decretul-lege regal 3/2006, Ordinul ministerial ITC/3315/2007 privind reglementarea, pentru anul 2006, a reducerii remunerației pentru activitatea de producție a energiei electrice la nivelul valorii echivalente cu valoarea cotelor de emisie de gaze cu efect de seră acordate gratuit (Orden ministerial ITC/3315/2007 sobre la regulación para el año 2006 de la minoración de la retribución de la actividad de producción de energía eléctrica en el importe equivalente al valor de los derechos de emisión de gases de efecto invernadero asignados gratuitamente, BOE nr. 275 din 16 noiembrie 2007, p. 46991, denumit în continuare „Ordinul

ministerial ITC/3315/2007”). În această privință, în preambulul acestuia se precizează că „[v]aloarea reducerii remunerației instalațiilor de producție corespunde veniturilor suplimentare obținute din integrarea, în ofertele de vânzare, a costului cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit”.

Litigiile principale și întrebarea preliminară

- 19 Reclamantele din litigiul principal, întreprinderi producătoare de energie electrică în Spania, au introdus la Camera de contencios administrativ a Audiencia Nacional acțiuni având ca obiect constatarea nulității Ordinului ministerial ITC/3315/2007, susținând, printre altele, că acesta era contrar Directivei 2003/87 prin aceea că neutraliza caracterul gratuit al cotelor de emisie.
- 20 Aceste acțiuni au fost respinse de Audiencia Nacional, care a considerat că ordinul respectiv nu neutraliza caracterul gratuit al cotelor de emisie.
- 21 Reclamantele din litigiul principal au formulat la instanța de trimitere recursuri împotriva acestor hotărâri ale Audiencia Nacional. Aceasta din urmă exprimă îndoieli cu privire la noțiunea „alocare cu titlu gratuit” menționată de Directiva 2003/87.
- 22 Pe de o parte, s-ar putea considera că această directivă nu împiedică statele membre să excludă repercutoarea asupra prețului cu ridicata al energiei electrice a costului cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit întreprinderilor producătoare de energie electrică.
- 23 Pe de altă parte, aceste măsuri ar putea avea ca efect faptul de a neutraliza caracterul gratuit al alocării inițiale a cotelor de emisie și faptul de a aduce atingere înseși finalității regimului instituit prin directiva menționată, care este aceea de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră prin intermediul unui mecanism de încurajare economică.
- 24 În aceste condiții, Tribunal Supremo a hotărât să suspende judecarea cauzelor și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară, care este formulată în termeni identici în cauzele C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 și C-640/11:

„Articolul 10 din [D]irectiv[a] [2003/87] poate fi interpretat în sensul că nu se opune aplicării unor măsuri legislative naționale, precum cele analizate în prezenta procedură, al căror obiect și efect sunt de a diminua remunerația pentru activitatea de producție a energiei electrice cu o sumă echivalentă cu valoarea [cotelor de emisie] alocate cu titlu gratuit în perioada corespunzătoare?”

- 25 Prin Ordonanța președintelui Curții din 18 ianuarie 2012, cauzele C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 și C-640/11 au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebarea preliminară

- 26 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 10 din Directiva 2003/87 trebuie interpretat în sensul că se opune aplicării unor măsuri legislative naționale, precum cele în discuție în litigiile principale, ale căror obiect și efect sunt de a diminua remunerația pentru activitatea de producție a energiei electrice cu cuantumul cu care respectiva remunerație a crescut ca urmare a integrării valorii cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit, în calitate de cost suplimentar de producție, în prețurile ofertelor de vânzare pe piața angro a energiei electrice.

- 27 Astfel cum rezultă din modul său de redactare, potrivit căruia, în perioada în cauză, statele membre alocă cel puțin 95 % din cotele de emisie cu titlu gratuit, articolul 10 din această directivă se opune percepției unor taxe pentru alocarea cotelor.
- 28 În schimb, nici articolul 10 și nici o altă dispoziție din directiva menționată nu se referă la utilizarea cotelor de emisie sau nu restrâng în mod expres dreptul statelor membre de a adopta măsuri susceptibile să influențeze implicațiile economice ale utilizării cotelor de emisie.
- 29 În consecință, statele membre pot, în principiu, să adopte măsuri de politică economică, precum un control al prețurilor practicate pe piețele anumitor produse ori resurse esențiale, care determină modul în care valoarea cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit producătorilor se repercutează asupra consumatorilor.
- 30 Cu toate acestea, adoptarea unor astfel de măsuri nu poate să neutralizeze principiul alocării cu titlu gratuit a cotelor de emisie, nici să aducă atingere obiectivelor Directivei 2003/87.
- 31 În ceea ce privește primul aspect, trebuie subliniat că noțiunea de gratuitate prevăzută la articolul 10 din Directiva 2003/87 se opune nu doar stabilirii directe a unui preț pentru alocarea unor cote de emisie, ci și prelevării unei taxe *a posteriori* pentru alocarea cotelor menționate.
- 32 În speță, astfel cum reiese din considerentele Decretului-lege regal 3/2006 și din Ordinul ministerial ITC/3315/2007, reglementarea în discuție în litigiile principale urmărește să evite suportarea de către consumator a efectelor care decurg din integrarea valorii cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit în prețul ofertelor de vânzare a energiei electrice efectuate pe piață.
- 33 Astfel, respectivii producători spanioli de energie electrică au integrat, în prețul ofertelor lor pe piața angro a energiei electrice, valoarea cotelor de emisie, asemenea oricărui alt cost de producție, deși cotele respective le-au fost atribuite cu titlu gratuit.
- 34 Astfel cum arată instanța de trimitere, această practică este, desigur, relevantă din punct de vedere economic, în măsura în care utilizarea de către o întreprindere a cotelor de emisie care i-au fost alocate reprezintă un cost implicit, denumit „cost de oportunitate”, care constă în renunțarea acestei întreprinderi la veniturile pe care le-ar realiza prin vânzarea acestor cote pe piața cotelor de emisie. Cu toate acestea, combinarea practicii menționate cu sistemul de stabilire a prețurilor pe piața producției de energie electrică în Spania are ca efect realizarea unor profituri excepționale de către producătorii de energie electrică.
- 35 Trebuie arătat că piața zilnică a producției de energie electrică în Spania este o piață marginalistă, în care toți producătorii a căror ofertă a fost acceptată primesc același preț, și anume cel oferit de operatorul ultimei unități de producție acceptate. Întrucât acest preț marginal a fost stabilit, în decursul perioadei în cauză, de ofertele operatorilor centralelor cu ciclu combinat cu gaz, tehnologie care beneficiază de cote de emisie cu titlu gratuit, integrarea valorii cotelor în calculul prețului acelorași oferte influențează prețul energiei electrice a întregii piețe.
- 36 Prin urmare, reducerea remunerației prevăzută de Ordinul ministerial ITC/3315/2007 nu vizează doar întreprinderile care au primit cote de emisie cu titlu gratuit, ci și centralele care nu au nevoie de cote, precum centralele hidroelectrice și centralele nucleare, în măsura în care integrarea valorii cotelor de emisie în structura costurilor s-a repercutat asupra prețului energiei electrice care este perceput de toți producătorii de energie electrică activi pe piața angro a energiei electrice în Spania.
- 37 Pe de altă parte, astfel cum reiese din dosarul prezentat Curții, reglementarea în discuție în litigiile principale ia în considerare alți factori decât cantitatea cotelor alocate, în special tipul și factorul de emisie al unei centrale. Reducerea remunerației pentru producția de energie electrică prevăzută de reglementarea în discuție este calculată astfel încât nu se aplică decât suplimentului de preț care

decurge din integrarea costurilor de oportunitate ale cotelor. Acest lucru este confirmat, în sfârșit, de împrejurarea că taxa nu este percepută în cazul în care operatorii centralelor vând cotele alocate cu titlu gratuit pe piața secundară.

- 38 Reglementarea în discuție în litigiile principale nu urmărește, astfel, să impună, *a posteriori*, o taxă pentru alocarea cotelor de emisie, ci să atenueze efectele profiturilor excepționale pe care alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit le-a produs pe piața spaniolă a energiei electrice.
- 39 Trebuie arătat, în această privință, că alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit, prevăzută la articolul 10 din Directiva 2003/87, nu urmărește să acorde subvenții producătorilor în discuție, ci să atenueze impactul economic al introducerii imediate și unilaterale de către Uniunea Europeană a unei piețe a cotelor de emisie, evitând o pierdere a competitivității anumitor sectoare de producție care intră în domeniul de aplicare al acestei directive.
- 40 Or, astfel cum s-a arătat la punctul 9 din prezenta hotărâre, presiunea concurențială nu a fost suficient de puternică pentru a limita impactul valorii cotelor de emisie asupra prețurilor energiei electrice, determinând astfel realizarea de către producătorii de energie electrică a unor profituri excepționale. Astfel cum reiese din considerentele (15) și (19) ale Directivei 2009/29, în vederea excluderii acestor profituri excepționale sunt, de altfel, alocate cotele de emisie, începând cu anul 2013, prin recurgerea la un mecanism de licitare integrală.
- 41 În consecință, mecanismul alocării cotelor de emisie cu titlu gratuit instituit prin Directiva 2003/87 nu impune ca producătorii de energie electrică să poată să repercuteze valoarea acestor cote asupra prețurilor energiei electrice și să realizeze astfel profituri excepționale.
- 42 În consecință, noțiunea de gratuitate a cotelor prevăzută la articolul 10 din Directiva 2003/87 nu se opune unei reglementări, precum cea în discuție în litigiile principale, care reduce remunerația producătorilor de electricitate în scopul de a compensa profiturile excepționale care rezultă din alocarea cu titlu gratuit a cotelor de emisie, cu condiția ca, astfel cum s-a arătat la punctul 30 din prezenta hotărâre, să nu se aducă atingere obiectivelor acestei directive.
- 43 În ceea ce privește acest al doilea aspect, trebuie amintit că obiectivul principal al Directivei 2003/87 este reducerea în mod substanțial a emisiilor de gaze cu efect de seră. Acest obiectiv trebuie îndeplinit cu respectarea unei serii de obiective secundare și prin utilizarea anumitor instrumente. Principalul instrument în acest scop îl constituie sistemul Uniunii de comercializare a drepturilor de emisie de gaze cu efect de seră. Celelalte obiective secundare pe care trebuie să le îndeplinească acest sistem sunt, printre altele, astfel cum s-a arătat în considerentele (5) și (7) ale aceleiași directive, menținerea dezvoltării economice și a ocupării forței de muncă, precum și a integrității pieței interne și a condițiilor de concurență (a se vedea Hotărârea din 29 martie 2012, Comisia/Estonia, C-505/09 P, punctul 79).
- 44 Problema care se ridică în speță este, așadar, mai exact aceea dacă, prin compensarea profiturilor excepționale care rezultă din alocarea cotelor cu titlu gratuit, reglementarea în discuție în litigiile principale nu aduce atingere finalității regimului instituit prin Directiva 2003/87, de a reduce emisiile, bazat pe integrarea costurilor de mediu în calculul prețurilor produselor.
- 45 Trebuie arătat, în primul rând, că alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit era o măsură tranzitorie care urmărește evitarea pierderii competitivității întreprinderilor ca urmare a stabilirii unui sistem de comercializare a cotelor de emisie. Aceasta nu privește, așadar, în mod direct obiectivul de mediu de reducere a emisiilor.

- 46 Este necesar să se observe, în al doilea rând, că reglementarea în discuție în litigiile principale nu afectează piața cotelor de emisie, ci profiturile excepționale încasate de toți producătorii de energie electrică în Spania ca urmare a integrării valorii cotelor menționate în calculul prețului ofertelor reținute în scopul stabilirii prețului pe piața angro a energiei electrice, având în vedere caracterul marginalist al acestei piețe.
- 47 Astfel, întreprinderile pot să utilizeze cotele de emisie care le-au fost alocate cu titlu gratuit pentru activitatea de producție a energiei electrice sau să le vândă pe piața cotelor de emisie, în funcție de valoarea acestora pe piață și de profiturile pe care le-ar putea obține astfel.
- 48 Trebuie constatat, în al treilea rând, că reglementarea în discuție în litigiile principale nu dăunează obiectivului de mediu al Directivei 2003/87, care constă în încurajarea reducerii emisiilor.
- 49 Astfel, pe de o parte, pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, directiva menționată a instituit un sistem de comercializare a drepturilor de emisie. După cum se prevede la articolul 1 din această directivă, condițiile de încurajare a reducerii emisiilor sunt rentabile și eficiente din punct de vedere economic, dat fiind că producătorul poate decide fie să investească în tehnologii mai eficiente care emit mai puține gaze cu efect de seră, fie să utilizeze mai multe cote de emisie, fie să își diminueze producția, alegând opțiunea economică cea mai avantajoasă. Or, ținând seama de faptul că, în temeiul reglementării în discuție în litigiile principale, valoarea cotelor de emisie poate fi obținută printr-o vânzare a cotelor respective, rezultă că această reglementare nu are ca efect descurajarea producătorilor de energie electrică să reducă emisiile de gaze cu efect de seră.
- 50 Pe de altă parte, costurile emisiei de gaze cu efect de seră au fost integrate în calculul prețului ofertelor realizate de producători pe piața angro a energiei electrice. Or, întrucât un cost de producție mai mare le subminează poziția pe această piață, producătorii de energie electrică sunt încurajați să reducă emisiile asociate cu activitatea lor.
- 51 În sfârșit, Legea 1/2005 impune întreprinderilor producătoare de energie electrică să restituie în fiecare an un număr de cote de emisie care corespunde emisiilor totale verificate ale instalației pe parcursul anului calendaristic anterior, pentru ca aceste cote să fie ulterior anulate, conform articolului 12 alineatul (3) din Directiva 2003/87.
- 52 Cu toate acestea, mai mulți producători au susținut, în observațiile prezentate Curții, că reducerea remunerației pentru activitatea de producție a energiei electrice în discuție în litigiile principale este concepută astfel încât elimină încurajarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră.
- 53 Rezultă, desigur, din răspunsurile la întrebările scrise adresate de Curte că formula de calcul al acestei reduceri prevăzută în Ordinul ministerial ITC/3315/2007 ar putea avea ca rezultat faptul ca diminuarea de către un operator anume al unei centrale electrice a emisiilor de gaze cu efect de seră să aibă ca efect creșterea cuantumului taxei pe care acesta o datorează.
- 54 Cu toate acestea, guvernul spaniol a arătat că acest cost adițional nu anulează beneficiul generat de participarea la comercializarea cotelor de emisie.
- 55 În această privință, trebuie arătat că încurajarea reducerii emisiilor fiecărei instalații constă în câștigul care poate fi obținut din diminuarea nevoilor acesteia de cote de emisie, care au o valoare economică care se poate materializa prin vânzare, indiferent dacă au fost primite sau nu au fost primite cu titlu gratuit.
- 56 Pe de altă parte, obiectivul Directivei 2003/87, care urmărește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic, nu impune, astfel cum s-a subliniat la punctul 41 din prezenta hotărâre, ca întreprinderile să repercuteze costurile cotelor de emisie care au fost alocate cu titlu gratuit asupra prețurilor pentru consumatori.

- 57 În plus, pe piața spaniolă a producției de energie electrică, întrucât tuturor producătorilor li se plătește un preț unic și consumatorul final nu are cunoștință despre tehnologia utilizată pentru producerea energiei electrice pe care o consumă și al cărei tarif este stabilit de stat, măsura potrivit căreia producătorii de energie electrică pot să repercuteze asupra prețurilor costurile reprezentate de utilizarea cotelor de emisie nu influențează reducerea emisiilor.
- 58 Prin urmare, o taxă prin care se reduce remunerația pentru activitatea de producere a energiei electrice, precum cea prevăzută de reglementarea în discuție în litigiile principale, deși poate să diminueze încurajarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, nu o elimină în totalitate.
- 59 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, rezultă că trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 10 din Directiva 2003/87 trebuie interpretat în sensul că nu se opune aplicării unor măsuri legislative naționale, precum cele în discuție în litigiile principale, ale căror obiect și efect sunt de a diminua remunerația pentru activitatea de producție a energiei electrice cu cuantumul cu care această remunerație a crescut ca urmare a integrării valorii cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit în prețurile ofertelor de vânzare pe piața angro a energiei electrice.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 60 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 10 din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului trebuie interpretat în sensul că nu se opune aplicării unor măsuri legislative naționale, precum cele în discuție în litigiile principale, ale căror obiect și efect sunt de a diminua remunerația pentru activitatea de producție a energiei electrice cu cuantumul cu care această remunerație a crescut ca urmare a integrării valorii cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit în prețurile ofertelor de vânzare pe piața angro a energiei electrice.

Semnături